

Записник бр. 6

Записник са Шесте седнице Одбора за праћење спровођења ИПАРД II програма
28. новембар 2019. године, Врдник

I Списак учесника:

Седници су присуствовали чланови ИПАРД II Одбора за праћење (у даљем тексту: ОП) са правом гласа, и то представници:

1. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: МПШВ) - председавајући;
2. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Сектор за пољопривредну политику;
3. Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за пољопривредно земљиште;
4. Министарства заштите животне средине;
5. Министарства привреде;
6. Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
7. Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
8. Министарства културе и информисања;
9. Републичког завода за статистику Србије;
10. Привредне коморе Србије;
11. Сталне конференције градова и општина;
12. Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
13. Задружног савеза Србије;
14. Националне асоцијације воћара и повртара „Плодови Србије”;
15. Националног друштва за воћарску производњу „Наше воће Србија”;
16. Асоцијације пољопривредника;
17. Удружења пољопривредника „Клуб 100П плус”;
18. Асоцијације пољопривредних произвођача „Војводина аграр”;
19. Мреже за рурални развој Србије;
20. Удружења произвођача млека Србије;
21. Националне асоцијације прерађивача млека „SEDA”;
22. Националне асоцијације „Сеоски туризам Србије”;
23. Националног удружења за развој органске производње „SERBIA ORGANICA”;
24. Савеза удружења независне асоцијације пољопривредника Србије;
25. Удружења „Натура Балканика” и
26. Српског удружења младих пољопривредника.

Присутни представници без права гласа:

1. ИПАРД Агенције, МПШВ (у даљем тексту: ИА);
2. Министарства финансија;
3. Канцеларије за ревизију система управљања средствима ЕУ (Ревизорско тело), и
4. Министарства за европске интеграције.

Присутни представници у својству посматрача:

1. Пољопривредног факултета Универзитета у Београду;

2. Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду;
3. Института за примену науке у пољопривреди и
4. Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

Шестом заседању ИПАРД ОП присуствовали су представници Генералног директората за пољопривреду и рурални развој (у даљем тексту: *DG AGR1*) Европске комисије (у даљем тексту: ЕК) и Делегације Европске уније у Републици Србији (у даљем тексту: ДЕУ). У својству представника Националног службеника за одобравање (у даљем тексту: НАО), седници ИПАРД ОП је присуствовала г-ђа Јелена Митевски, руководилац Групе за надзор и праћење функционисања система управљања средствима претрпиступне помоћи Европске уније из ИПАРД програма у Министарству финансија. Седници су присуствовали и представници МПШВ – Сектора за рурални развој.

Седници нису присуствовали чланови ИПАРД II Одбора за праћење (са и без права гласа), и то представници:

1. Министарства трговине, туризма и телекомуникација;
2. Министарства државне управе и локалне самоуправе;
3. Министарства просвете, науке и технолошког развоја;
4. Министарства омладине и спорта;
5. Развојне агенције Србије;
6. Удружења грађана „Национална LEADER мрежа” и
7. Агрономског факултета у Чачку Универзитета у Крагујевцу.

Резултат: Било је присутно 26 чланова/заменика чланова (од којих су 3 члана представници МПШВ) од укупно 32 са правом гласа. Кворум је постигнут и одлуке су се могле доносити.

Прилог 1 Записника: Листа учесника;

Прилог 2 Записника: Дневни ред.

II Исход седнице ИПАРД II ОП:

Тачка 1. Дневног реда

Шеста седница ОП започела је обраћањем *г-ђе Јасмине Миљковић*, шеф Управљачког тела (у даљем тексту: УТ), Сектор за рурални развој, МПШВ, која је поздравила присутне госте и чланове ОП, и изразила задовољство и захвалност што се велики број чланова одазвао позиву. Такође, најавила је долазак министра пољопривреде, шумарства и водопривреде у другом делу седнице ОП, који због обавеза није могао да стигне на сам почетак седнице, те затим дала реч г-дин Данилу Голубовићу, саветнику министра за европске интеграције.

Г-дин Данило Голубовић, саветник за заједничку пољопривредну политику у Кабинету министра за европске интеграције и шеф тима за преговоре у области пољопривреде, Министарство за европске интеграције, у свом обраћању захвалио се свим присутнима и пожелео им добродошлицу. Пренео је поздраве министарке за европске интеграције г-ђе Јадранке Јоксимовић. Он је похвалио све који су укључени у креирање и реализацију ИПАРД II програма и указао на видан напредак у спровођењу ИПАРД II програма између две седнице ОП истакавши да је превазиђена баријера неповерења, што потврђује и велика заинтересованост корисника у последњем Јавном позиву за Мету 1.

Такође, истакао је и значај увођења два нова сектора (јаја и вина) са становишта могућности унапређења конкурентности, како на европском тако и на трећим тржиштима.

Тачка 2. Дневног реда

Г-дин Liam Breslin, руководилац јединице за претприступну помоћ Генералног директората за пољопривреду и рурални развој, ЕК, је најпре поздравио све присутне и изразио задовољство што је заједно са колегама из DG AGRI и ДЕУ присутан на седници ОП, а затим је истакао да је дошло до промене запослених у Европској комисији. Господин Breslin је изразио задовољство због напретка у спровођењу ИПАРД програма и у наставку излагања истакао да би требало порадити на убрзању обраде примљених захтева, као и на промоцији ИПАРД II програма у мање развијеним регионима као што су регион Јужне и Источне Србије где је приметан мањи број захтева, као и да се нада да ће до следеће седнице ОП бити акредитоване Мере 7 и 9 за које је у новембру послат акредитациони пакет. Осим тога, господин Breslin је рекао да би требало размишљати и о наредном програмском периоду – ИПАРД III и дао предлог да се при програмирању наредног програмског раздобља активно укључе и чланови ОП.

Тачка 3. Дневног реда – Усвајање Предлога дневног реда и усвајање Предлога записника са претходног заседања ОП

Г-ђа Јасмина Миљковић је подсетила на правила за гласање чланова/заменика чланова ОП и утврдила постојање кворума након чега се приступило гласању.

Одлука број 1

Дневни ред је усвојен једногласно.

Одлука број 2

Записник са Пете седнице ОП је усвојен једногласно.

Тачка 4. Дневног реда – Информација о спровођењу одлука усвојених на претходном заседању Одбора; Информација о измени чланова

Г-ђа Јасмина Миљковић је упознала присутне са свим активностима које су реализоване између две седнице ОП: ЕК је 27. јуна 2019. године усвојила Трећу измену ИПАРД II програма (увођење два нова сектора: сектор јаја и сектор грожђа), док су у националном законодавству наведене измене усвојене 1. августа, објављивање Шестог и Седмог јавног позива за акредитоване мере (Четврти и Пети позив за Мери 1), припрема акредитационог пакета за Мери 7 и Мери 9, припрема коначне верзије Нацрта акционог плана за меру Техничка помоћ за 2020. годину. Четврти и Пети позив за Мери 1 расписани су 24. септембра, са одређеним средствима у износу од 10 милиона ЕУР, односно 33 милиона ЕУР респективно.

Г-ђа Биљана Петровић, в.д. директор ИПАРД Агенције, Управа за аграрна плаћања, МПШВ, је известила скуп да је јавни позив за набавку трактора затворен 25. новембра и да је у оквиру овог позива поднето 429 захтева, уз процену да на просечан износ трактора који су унети у систем имати поднети број захтева за око 15 милиона ЕУР. Изразила је

задовољство исказаним одзивом потенцијалних ИПАРД корисника у оквиру овог позива, што је и резултат промотивних активности спроведених у протеклом периоду.

Г-ђа Јасмина Миљковић је саопштила да су усвојене измене и допуне Правилника за Мериу 3 и 26. новембра 2019. године је расписан Осми јавни позив, односно Трећи јавни позив за Мериу 3, који ће бити отворен до 24. фебруара 2020. године, са укљученим свим инвестицијама и свим секторима. Такође је информисала скуп да је припрема акредитационог пакета за Мере 7 и 9 обухватала је низ активности: припрема Нацрта правилника за Мериу 7, потписивање споразума о спровођењу мере Техничка помоћ између ИПАРД Агенције и Управљачког тела, Меморандум о разумевању између ИПАРД Агенције и Управљачког тела, као и Споразум између НАО, ИА и УТ, спроведене су екстерна и интерна ревизија (без блокирајућих налаза), као и симулације случаја за Мериу 7 и Мериу 9, те је на бази њихових препорука припремљен и послат пакет мера за акредитацију ове две мере. Такође, известила је скуп о персоналним изменама чланова/заменика чланова ОП у периоду између два заседања ОП у оквиру Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, те да је донето ново Решење о именовању чланова ОП. Такође, због увођења два нова сектора у ИПАРД II програм појавила се потреба за проширењем чланова ОП, те с тим у вези, као будући чланови седници су присуствовали и представници Савеза виноградара и винара Србије, као и представник ПУ Заједница живинара Србије.

Тачка 5. Дневног реда - Финансијско извршавање - Ризик од декомитмента

Г-ђа Anna Nowak Wood, Јединица Е.5 за претприступну помоћ, DG AGRI, ЕК, је у свом излагању најпре изразила задовољство што присуствује седници, а онда је објаснила на који начин се врши калкулација у ЕК и због чега је Република Србија у ризику од декомитмента, те је предочила могућности за превазилажење тог ризика. Она је објаснила да се буџет за цео програмски период дели по годинама и по мерама, а трошење буџета се врши по правилу $n+3$, стога је 2016. година у ризику од декомитмента – повраћаја средстава ЕК. *Г-ђа Anna Nowak Wood* је даље навела да је ЕК донела одлуку о додели Републици Србији 22,5 милиона ЕУР за предфинансирање за алокацију из 2015 и 6 милиона ЕУР за алокацију из 2016. године и да, међутим, Србији и даље прети ризик од декомитмента за 1,5 милиона евра. Као могућности за избегавање декомитмента, *г-ђа Anna Nowak Wood* је истакла како би ИПАРД Агенција требало да настоји да исплати што више пројеката. Друга могућност јесте слање званичног писма потписаног од стране министра пољопривреде са захтевом за примену правила $n+4$ уз детаљно образложење (акциони план). На крају свог излагања, она је истакла да би требало обратити пажњу на алокацију из 2017. године.

Тачка 6. Дневног реда – Представљање Акционог плана за техничку помоћ (2020)

Г-ђа Сања Продановић, руководилац Групе за техничку помоћ и промоцију УТ, МПШВ је у свом излагању представила Акциони план за Мериу 9 за 2020. годину, са акцентом на специфичне циљеве спровођења ове мере, и навела прихватљиве инвестиције које се финансирају овом мером: организација најмање два састанка ОП годишње, информисање и јавне кампање за потенцијалне кориснике и кориснике ИПАРД средстава, штампање материјала, организација ИПАРД дана, припрема спотова, посете и семинари за УТ и ИА у земљи и иностранству, ангажовање експерата за поједностављивање спровођења ИПАРД мера, подизање капацитета ЛАГ-а, евалуација ИПАРД II програма и успостављање и изградњу капацитета Мреже за рурални развој.

Тачка 7. Дневног реда - Усвајање Предлога акционог плана за меру Техничка помоћ 2020

Одлука број 3

Предлог акционог плана за меру Техничка помоћ за 2020. годину је усвојен једногласно.

Тачка 8. Дневног реда – Представљање спроведених промотивних активности

Након што је Предлог акционог плана за меру Техничка помоћ за 2020. годину једногласно усвојен, *г-ђа Сања Продановић* је представила промотивне активности спроведене од почетка 2019. године па до дана одржавања седнице. Промотивне активности су спроведене са циљем подизања свести потенцијалних корисника и корисника ИПАРД подстицаја. У сврхе промоције одштампано је 1.000 водича за Меру 1, 2.000 лифлета, 1.500 брошура „10 корака до ИПАРД подстицаја”, 400 постера, као и 5 банера. На крају излагања, *г-ђа Продановић* је предочила промотивне активности планиране за 2020. годину, те истакла да постоји иницијатива да се формира електронски магазин. Истовремено, указала је и на спроведене и планиране едукативне активности, имајући у виду да подношење квалитетних предлога пројеката и пословних планова представља крајњи циљ свих предузетих, као и будућих активности. Присутни су имали прилику да погледају промотивне спотове за Меру 1 и Меру 3 који се емитују на Радио Телевизији Србије, а који прате расписане јавне позиве за ове мере. Такође, за потребе сајта, сајтова партнера, као и за гостовања у ТВ емисијама, израђен је и присутнима је приказан спот „10 корака до ИПАРД подстицаја”.

Тачка 9. Дневног реда – Представљање Републичког завода за статистику и резултата „Анкете о структури пољопривредних газдинстава 2018”, члан ОП

Г-ђа Драгана Марковић, начелник Одељења за пољопривреду и шумарство, Републички завод за статистику, је у свом обраћању представила историјат Републичког завода за статистику, као и организациону структуру РЗС. У фокусу излагања било је представљање резултата „Анкете о структури пољопривредних газдинстава” која је спроведена 2018. године. Г-ђа Марковић је у свом излагању упоредила резултате добијене Пописом пољопривреде из 2012. године са резултатима добијене овом Анкетом и објаснила шта ти резултати представљају. Део резултата представљен је на седници ОП, док се свеобухватни резултати Анкете могу пронаћи у дисеминационој бази Републичког завода за статистику, као и посебној публикацији израђеној на основу резултата добијених Анкетом.

Тачка 10. Дневног реда - Препоруке ДЕУ на основу посете потенцијалних ИПАРД корисника из Источне, Јужне и Западне Србије,

Г-дин Laszlo Arendas, Програм менаџер, Делегација Европске уније, је у априлу ишао на три теренске посете у различитим регионима Србије, те је у свом обраћању представио закључке, као и препоруке на основу спроведених теренских посета. Он је истакао да су главни проблеми погрешна основа за базу референтних цена за тракторе у првом позиву; достизање стандарда ЕУ с посебним акцентом на складиштење стајњака и уклањање празног паковања пестицида. Он сматра да је један од проблема и тај што је више пољопривредника регистровано на истој адреси. *Г-дин Arendas* је нагласио да би требало порадити на промотивној кампањи, јер међу пољопривредницима влада мишљење да је „ИПАРД превише компликован” или да је „ИПАРД само за велике пољопривреднике”. Такође је указао и на проблем напуштања руралних подручја од стране младих, као и да

катастар није расположив као извор података и изразио наду да ће се у наредном периоду превазићи. На крају, истакао је да су неке од могућности за превазилажење ових проблема убрзање процеса обраде захтева, што се може постићи уколико се омогући ИА одбијање празних захтева, као и формирањем листе са минималном обавезном документацијом. Још једна од препорука *г-дина Arendasa* јесте коришћење мере Техничка помоћ у сврху промовисања ИПАРД II програма у мање развијеним регионима, као и расписивање посебног позива за мање развијене регионе у циљу подстицања тих региона да конкуришу за ИПАРД.

Тачка 11. Дневног реда – Дискусија

Г-ђа Јасмина Миљковић се захвалила на претходним излагањима и позвала присутне да се укључе у дискусију.

Г-дин Жарко Кобиларов, Удружење пољопривредника „Клуб 100П плус“, указао је на два проблема. Први проблем односи се на прикупљање амбалаже пестицида и складиштење отпадног материјала, те *г-дин Кобиларов* захтева од Министарства заштите животне средине и Министарства надлежног за послове пољопривреде да предложи решење којим ће се тачно прописати начин и место прикупљања амбалаже пестицида, те указао да је слична ситуација и са амбалажом од моторног уља. Други проблем односи се на регистрацију земљишта у катастру. На ово питање одговор је дала *Г-ђа Биљана Петровић*, в.д. директора Управе за аграрна плаћања, истакавши да зна за проблем са одлагањем отпада, али да она није компетентна да одговори на то питање и да ће убрзо добити информацију о конкретном решењу наведеног проблема, те је даље додала да ће решавање проблема са пријавом земљишта из закупа на газдинство преузети на себе, како би се прихватили уговори о куповини земљишта и пријавили исто на пољопривредно газдинство. У дискусију се укључио *Г-дин Слободан Живановић*, Руководилац Групе за програмирање мера за унапређење конкурентности и локалног руралног развоја УТ, МПШВ рекавши да су још у мају месецу одржани састанци са Министарством заштите животне средине и ПССС и да се нада да ће на следећој седници ОП бити изложена решења поводом проблема са складиштењем отпадног материјала.

Г-дин Јовица Јакшић, Савез удружења независне асоцијације пољопривредника Србије, сматра да би требало обезбедити буџет за све кориснике који су аплицирали за трактор у последњем Јавном позиву за Мери 1, јер трактори чине основно средство за рад у пољопривреди. Такође, сматра да су трактори обележени ИПАРД налепницама најбоља реклама, те да би то утицало на повећање броја захтева уколико би други потенцијални корисници видели ИПАРД трактор у свом окружењу.

Г-дин Милан Борић, Српско удружење младих пољопривредника, обратио се као придружени члан Европског већа младих пољопривредника истакавши да до 6. децембра треба послати Извештај о тренутном стању младих пољопривредника у Србији и затражио од ЕК да помогне у савету по питању избора мера које би наишле на добар одзив код младих пољопривредника у Србији, а које би истовремено биле одобрене од стране Брисела. Такође је поставио питање обавезности достављања грађевинских дозвола за изградњу базена у оквиру Мере 7 имајући у виду да у оквиру националног законодавства исте за наведену инвестицију нису потребне. *Г-ђа Anna Nowak Wood* је одговорила да због правног основа у ИПАРД II програму није могуће додатно учинити много по питању побољшања положаја младих, али је истаkla да се при програмирању ИПАРД III програма могу укључити нове мере које се односе само на младе пољопривреднике. Имајући у виду друго

питање г-дина Милана Борића, испред ИА, *г-дин Бошко Уметић*, помоћник директора у Сектору за одобравање плаћања ИА, је одговорио да у националном систему подршке постоји слична мера која се односи на непољопривредне активности - рурални туризам, те навео да изградња базена у оквиру националног правилника није прихватљива инвестиција. Базени који представљају типичан грађевински објекат су подложни законској обавези достављања грађевинске дозволе, за разлику од базена који се могу класификовати у својству набавке опреме. У дискусију се укључила *г-ђа Светлана Чеперковић* испред Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, рекавши да сваки базен представља грађевински објекат који подлеже издавању грађевинске дозволе, са укљученом комплетном техничком и планском документацијом за изградњу таквог објекта, при чему је основ за издавање грађевинске дозволе било који плански документ којим се планира изградња базена.

Г-дин Божидар Александровић, у својству посматрача по позиву испред Савеза удружења виноградара и винара Србије, искористио је прилику да се захвали ЕК и ресорном министарству на увођењу сектора виноградарства и вина у ИПАРД II програм у оквиру Мере 1 и Мере 3 и додао да се приликом израде Стратегије развоја виноградарства до 2030. године на националном нивоу дошло до закључка да би у наредном периоду требало подићи око 10.000 хектара винограда, те даље навео да би из ИПАРД-а требало изузети само инвестицију која се односи на садњу винограда, те исту подржавати из националног буџета. *Г-ђа Јасмина Миљковић* се захвалила на овој иницијативи и додала да ће се овај захтев уважити и усмерити према ЕК, уз напомену да ће се у контексту наведеног приступити припреми предлога измене Листе прихватљивих трошкова.

Г-дин Божо Јоковић, Национално друштво за воћарску производњу „Наше воће Србија“, је указао на проблем извоза сировог и воћа нижег степена обраде, те предложио да се извоз структурира више у правцу финалног производа. Такође, предложио је и формирање тзв. воћарске берзе, попут Продуктне берзе у Новом Саду за житарице, на којој би се трговало воћем, те додао да се по прогнозама наредних година очекује дефицит јагодичастог воћа на светском тржишту.

Г-дин Војислав Малешев, Удружење пољопривредника „Клуб 100П плус“, надовезао се на излагање *г-дина Arendasa*, те констатовао да се пољопривредна газдинства региструју на млађе чланове како би се остварили подстицаји, те да се на тај начин ствара вештачка слика о броју младих пољопривредника. Истовремено је указао и на постојање две пољопривреде у Србији, развојне и тзв. социјалне пољопривреде, те да би том питању требало посветити пажњу. Даље је рекао да би при одређивању референте цене за тракторе требало обратити пажњу на то да ли трактор поседује додатну опрему или не, с обзиром да разлика у цени у два наведена случаја може достићи и 30.000 ЕУР.

У дискусију се укључио *г-дин Александар Божићевић*, в.д. помоћник министра, Сектор за рурални развој, МПШВ, указавши на разлике међу регионима у бављењу пољопривредом, те даље рекао да свест о том проблему постоји. У том контексту навео је да су могућности пољопривредника у Војводини и Централној и Јужној Србији различите, што представља велики проблем, као и питања у вези са катастром, регистрацијом и сл. Истакавши да је највећи проблем у Централној и Јужној Србији обезбечење финансијских средстава за тзв. предфинансирање, те је стога као предуслов за превазилажење наведених проблема предложио формирање Развојне банке која би финансирала пољопривреднике мале кредитне способности. Истовремено је истакао и мало поднетих предлога пројеката у области изградње и унапређења прерадних капацитета са поруком да би том питању

требало посветити више пажње у наредном периоду, имајући притом у виду могућност набавке механизације и преко националних мера. На крају излагања указао је и на континуирано спровођење активности промоције ИПАРД II програма.

Г-ђа Јасмина Миљковић, надовезујући се на претходно излагање, указала је на потребу већег и циљаног ангажовања ПССС кроз идентификацију крајњих корисника, са посебном пажњом коју би требало усмерити и на потенцијалне кориснике.

Г-дин Владислав Крмановић, *Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство*, похвалио је рад ресорног министарства и сложио се са претходним излагањем г-дина Јовице Јакшића да би било добро да се обезбеди буџет како би сви корисници који су конкурисали за тракторе у последњем Јавном позиву остварили право на подстицаје. Он је даље навео да би требало радити на поједностављењу процедура при обради захтева у оквиру ИА, са становишта унапређења компетентности агенција, односно консултантских кућа у припреми ИПАРД документације, са циљем смањења обима достављене некомплетне документације. *Г-ђе Јасмина Миљковић* и *Биљана Петровић* су се укључиле у дискусију констатацијом да се ради на убрзању просеца обраде захтева и да је у том контексту у плану измена националног законодавства, као и прописивање минималне обавезне или комплетне достављене документације.

Дискусија у првом делу седнице је завршена обраћањем *г-дина Breslina* у коме је нагласио да су сви конструктивни предлози представника различитих струковних удружења добродошли. Осврнувши се на излагање *г-дина Arendasa* у погледу регионалних разлика по питању финансијских могућности потенцијалних корисника за пријављивање за коришћење ИПАРД подстицаја, указао је да би том питању требало посветити неопходну пажњу, уз појачану информативну кампању са фокусом на наведена подручја.

Тачка 12. Дневног реда – Спровођење ИПАРД II програма

Други сео седнице ИПАРД Одбора за праћење својим излагањем отворио је *Председавајући ОП, г-дин Бранислав Нединовић*, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, МПШВ, поздравивши све присутне и изразивши жаљење због спречености присуству првом делу седнице ОП. Министар је истакао да је ЕК предат акредитациони пакет за Мере 7 и 9, уз изражену наду у погледу акредитације истих. Такође, он се у свом обраћању осврнуо на тренутно највећи проблем у погледу обраде захтева, а то је подношење непотпуне документације, те истакао да ће се залагати за измену релевантног законодавног оквира, како би се сам процес убрзао, што би у крајњој инстанци допринело бржој обради поднетих предлога појеката од стране ИА, а самим тим и већем обиму исплаћених пројеката. У прилог наведеном изјавио је да се у наредних неколико месеци очекује јачање кадровских капацитета ИА запошљавањем 150 људи. У даљем излагању најавио је измену Закона о пољопривреди, као и припрему предлога мера за наредно програмско раздобље, које ће се превасходно тицати унапређења руралне инфраструктуре, као и проблематике младих пољопривредника кроз призму олакшаног приступа финансијама кроз предлажен већи буџет у односу на ИПАРД II програм.

Г-ђа Јелена Митевски, *руководилац Групе за надзор и праћење функционисања система управљања средствима претрпиступне помоћи Европске уније из ИПАРД програма*, *Министарство финансија*, осврнула се на спроведене активности у претходном периоду са становишта НАО: поднета изјава о трошковима за трећи квартал ЕК, припрема акредитационог пакета за Мери 7 и Мери 9. Она је у свом обраћању говорила о спроведеној

екстерној ревизији, те да је један од налаза био да се оформи организациона јединица у оквиру ИПАРД Агенције, тзв. група за ПРАГ, за спровођење Мере Техничка помоћ. Акредитациони пакет за Мере 7 и 9 је послат ДГ АГРИ 8. новембра 2019. год. Следеће године очекује се и припрема за акредитацију Мере 4 - *Агро-еколошке мере и органска производња* и Мере 5 – *LEADER*. У претходном периоду било је организовано више студијских посета и радионица за јачање капацитета запослених у ИПАРД Оперативној структури: у октобру у Турској, са циљем размене искустава. Посредством *TAIEX-a* у Крагујевцу је организована радионица на тему *LEADER*, да се подигне свесност о овој мери. Финансијски аспект спровођења ИПАРД II програма - износ декларисаних прихватљивих трошкова за 3. квартал 2.325.604 ЕУР, од чега се 75% односи на ЕУ допринос. Исплаћено је 123 корисника за Мере 1. Укупан износ досадашњих декларисаних прихватљивих трошкова је 2.796.831 ЕУР, од чега је 75% учешће ЕУ. НАО је почетком новембра поднео захтев за предфинансирање, друга транша, у износу од 6 милиона ЕУР. Прогнозе очекиваних плаћања су да ће се до краја 2020. године исплатити 21.399.561 ЕУР. У погледу административних капацитета, саопштила је да је укупан број запослених у ИПАРД телима 148, од чега је највећи број запослених у ИА (116). На крају излагања, она је истакла да је на основу спроведене анализе радне оптерећености установљена потреба за још 6 радних места у УТ и 53 радних места у ИА. Програм обука се припрема крајем сваке године и напоменула да је у току спровођење тренинг програма за 2019. годину. Спроведене су симулације тестирања припремљених процедура за Мере 7 и 9 у циљу њиховог унапређења у оквиру ИПАРД Оперативне структуре. Планиране активности у наредном периоду односе се на даље унапређивање процедура и отклањање ревизорских налаза, појачани надзор од стране НАО са фокусом на захтев ИА за изузеће од стандарних процедура са предлогом продужења рока за обраду захтева, као и стално праћење и надзор над спровођењем акредитованих Мера 1 и 3.

Г-ђа Јасмина Миљковић је у свом излагању известила скуп о тренутном стању и спроведеним активностима између две седнице. Она је истакла да је до сада расписаним јавним позивима обухваћено 75% средстава од укупног програмског буџета и дала приказ територијалне распоређености поднетих захтева, рекавши да је УТ свесно да ИПАРД није подједнако заступљен у свим регионима. Као метод за решавање овог проблема, г-ђа Миљковић је навела да ће се уз помоћ ПССС спровести анкета за идентификовање проблема при подношењу захтева како би се те баријере превазишле. Истовремено је презентovala и резултате секторске анализе са становишта поднетих захтева у оквиру Мера 1 и 3. Напоменула је да и поред предфинансирања у износу од 22,5 милиона ЕУР преостаје ризик од повраћаја неискоришћених средстава, тзв. декомитмента до краја 2019. године у износу од 1,5 милиона ЕУР. С тим у вези указала је на припремљен национални акциони план за превазилажење тог ризика, са активностима предвиђеним за спровођење у наредном периоду. Такође, г-ђа Миљковић је присутне известила о активностима које су претходиле припреми акредитационог пакета за Мере 7 и 9 који је 8. Новембра 2019. године поднет ЕК. У том смислу спроведене су екстерна и интерна ревизија, припремљен је Нацрт правилника за Мере 7, потписан је Споразум о спровођењу Мере Техничка помоћ између ИА и УТ, те спроведене симулације случаја за ове мере. Информисала је учеснике скупа о спровођењу евалуације ИПАРД II програма у току имплементације, са чијим резултатима ће чланови ОП бити упознати на наредном, пролећном заседању ОП у склопу Годишњег извештаја о спровођењу ИПАРД II програма, као и секторским анализама чија реализација је у току, што ће послужити као основ за програмирање мера у оквиру наредног програмског периода. Секторским анализама обухваћен је и Сектор рибарства, као потенцијални нови сектор у оквиру ИПАРД III програма.

Г-ђа Биљана Петровић је укратко представила резултате до сада објављених позива, те указала на напредак у односу на претходни период у погледу комплетности поднете документације, обраде и исплате захтева. Г-ђа Петровић је истакла да су уложени напори за скраћење процеса обраде захтева, да је до сада исплаћено 5.044.000 ЕУР (допринос ЕУ и национални допринос), те да су пројекције да ће до краја 2019. године исплаћени ЕУ допринос бити 5 милиона ЕУР. Такође, она је указала на проблем који се односи на одбијање захтева у фази исплате, те апеловала да се посебна пажња обрати на рокове како би се избегла ситуација да се пројекти одбију по завршетку инвестиције.

Тачка 13. Дневног реда – Дискусија

Након што су завршена излагања у другом делу седнице ОП, *г-ђа Јасмина Миљковић* је отворила дискусију.

Г-дин Васа Цигурски, председник Удружења произвођача млека Србије, изразио је забринутост да највећи број пољопривредника није упознат са ИПАРД II програмом, те апеловао да ПССС уложи још веће напоре како би све релевантне информације стигле до самих пољопривредника. У свом излагању осврнуо се на питање обезбеђења неопходне документације у случају изградње ван грађевинске зоне (катастар, екологија), док је у случају изградње у оквиру грађевинске зоне потребно обезбедити студију изводљивости, узимајући прито у обзир и просторно планирање. Поставио је питање референтне цене за опрему која се не може набавити у оквиру националних тржишта, или није адекватна ИПАРД условима. Такође је указао и на проблем непријављивања земљишта од стране власника због страха од опорезивања.

Г-дин Данило Голубовић је изразио неслагање са забраном према којој предузећа из сектора млека и меса која су на *DG SANTE* листи не могу да конкуришу за ИПАРД подстицаје, истичући да су тим предузећима неопходна даља улагања како би били конкурентнији на европском тржишту. *Г-ђа Anna Nowak Wood* је одговорила да према правној основи то није могуће учинити у овом тренутку, те да се решавању овог проблема може приступити приликом програмирања ИПАРД III програма за предстојећи програмски период. Истовремено је указала да се у овом случају не ради о пропусту у оквиру Секторског споразума већ да је реч о политичкој одлуци за све земље. Такође, она је додала да ИПАРД није за све и да је неопходно да УТ таргетира кориснике у оквиру правног основа.

Г-дин Звонимир Дудан, у својству посматрача по позиву испред Савез виноградара и винара Србије је предложио да се унапредни ефикасност процеса подношења захтева кроз субвенционисање консултаната који су припремили добре пријавне формуларе. Такође је указао и на потребу разматрања могућности подршке корисницима у обезбеђењу сопственог дела финансијских средстава за инвестицију, уз навођење примера националне подршке младим пољопривредницима за куповину земљишта. *Г-ђа Биљана Петровић* сматра да би најпре требало успоставити функционалан систем у самој ИА, и у сарадњи са УТ кроз адекватне обуке консултаната, ПССС, банака, па тек онда радити на унапређењу осталих сегмената. Везано за друго питање изразила је спремност за разматрање сваког новог, конструктивног предлога и изразила наду да ће се и у наредном периоду наставити са разменом информација у циљу унапређења ИПАРД система.

Г-дин Радивој Надлачки, МПШВ, је предложио да се пољопривредници старији од 60 година ослободе пореза на земљиште дато у закуп како би се превазишао проблем који се

односи на немогућност пријављивања земљишта узетог у закуп у катастар. Упутио је предлог Министарству финансија да се пољопривредници старији од 60 година ослободе обавезе плаћања пореза на земљиште дато у закуп. Такође је указао и на проблем укрупњавања земљишта у појединим општинама, имајући у виду и актуелни Закон о наслеђивању.

Г-дин Александар Богуновић, Привредна комора Србије, надовезавши се на претходно излагање, напоменуо је да је Закон о земљишту у процесу измене и истовремено је искористио прилику да похвали организацију седнице, као и презентације. Г-дин Богуновић се даље надовезао на дискусију поводом *DG SANTE* листе, те навео пример предузећа која желе да се одјаве са те листе како би могли да користе ИПАРД средства у сврху даљег унапређења свог пословања и конкурентности. Такође, он се осврнуо на проблем који се односи на минималне услове за испуњење стандарда при аплицирању за ИПАРД подстицаје са захтевом да се пропишу минимални услови за испуњење стандарда за ИПАРД кориснике, истакавши да већ постојећи услови за испуњење стандарда нису минимални те да се на тај начин ограничавају предузећа да даље улажу у унапређење конкурентности.

Г-ђа Оливера Топалов, Министарство заштите животне средине, одговорила је да су Правилником прописани минимални услови за испуњавање стандарда, те додала да су правна лица у обавези да поштују све услове, док су критеријуми за физичка лица доста блажи. Она је затражила од колега из ИА да изнесу број одбијених пројеката због неиспуњавања стандарда. Тим поводом *г-дин Бошко Уметић* се укључио у дискусију и изнео да физичка лица нису била предмет контроле испуњења услова за заштиту животне средине с обзиром да нису обухваћена Законом о заштити животне средине, те додао да су уложени напори како би се Закон о заштити животне средине изменио само због ИПАРД-а, као и да је урађена контролна листа у сарадњи са Министарством заштите животне средине и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде. У свом образложењу, Бошко је рекао да је један захтев за Мету 1 - физичко лице (пољопривредно газдинство) одбијен због неиспуњавања еколошких стандарда, с обзиром на законску немогућност да као физичко лице прибави одговарајућу дозволу за одвођење хемикалија приликом прања лактофриза у оцедну јаму. Такође, додао је да правна лица, независно од ИПАРД II програма, испуњавају стандарде. До сада је поднето 6 захтева, од чега је 5 захтева у процесу обраде. Подсетио је да је животна средина стандард који се гледа на 100% апликација, уз напомену да техничко тело релевантно за контролу еколошких стандарда врло ефикасно сарађује са ИА (са становишта поштовања рокова – 15 дана). *Г-дин Александар Богуновић* је указао на мали број правних лица која конкуришу за ИПАРД подстицаје услед непримењивања услова испуњења тзв. минимума националних стандарда. *Г-дин Бошко Уметић* је констатовао да свако правно лице у оквиру своје делатности мора испуњавати законом прописане услове у погледу испуњења стандарда заштите животне средине. *Г-дин Данило Голубовић* је указао да сви у границама правила ЕУ би требало да буду корисници ИПАРД фондова. Такође је предложио да се размотри шта је то што недостаје да се повећа број корисника ИПАРД подршке. Припремамо се за стандарде и унапређење конкурентности на тржишту ЕУ, при чему су оба циља врло захтевна. *Г-ђа Јасмина Миљковић* је указала на неопходност поштовања правног основа – Секторског споразума, као и тешкоће приступања измени истог при крају текућег програмског периода, уз напомену да би ова питања требало размотрити за следећи програмски период. *Г-ђа Анна Nowak Wood* је указала да ће нови програмски период у већој мери бити фокусиран на испуњење стандарда заштите животне средине, као и праћењу показатеља који се односе на

инвестициона улагања у обновљиве изворе енергије, складишта за стајњак и сл. те да у том смислу неће бити измена услова ни у наредном програмском периоду. ИПАРД програм се увек консултује приликом израде са Генералним директоратом за заштиту животне средине (*DG Environmental*).

Г-дин Јовица Јакшић је скренуо пажњу на проблем обезбеђења финансијских средстава од стране потенцијалних ИПАРД корисника. Такође је предложио разграничење по питању бављења пољопривредном производњом потенцијалних корисника подстицаја са становишта исплата субвенција. Потребно је економски ојачати пољопривредна газдинства.

Г-дин Данило Голубовић је указао на значај сузбијања сиве зоне у пољопривреди кроз усмеравање исте у регуларне токове пословања, те да томе у значајној мери може допринети ИПАРД програм.

Тачка 14. Дневног реда – Предлог дневног реда и датум наредног Одбора за праћење/затварање Шестог заседања Одбора за праћење

Шеста седница Одбора за праћење спровођења ИПАРД II програма затворена је обраћањем *г-ђе Јасмине Миљковић*, која је предложила да се наредна седница одржи почетком јуна 2020. године. На самом крају, она се захвалила присутнима на великом одзиву и успешном раду ИПАРД ОП.

III Резиме

Закључак	Одбор за праћење	Активности које следе
Усвајање Дневног реда	Дневни ред усвојен једногласно	
Усвајање Записника са Петог састанка ОП	Записник усвојен једногласно	
Информација о спровођењу одлука донетих на Петом састанку ОП	Информација	
Промена именованих чланова/ заменика чланова ОП	Информација	
Усвајање Акционог плана за техничку помоћ за 2020. годину	Акциони план за техничку помоћ за 2020. годину је једногласно усвојен	
Спровођење ИПАРД II програма; Тренутно стање у вези спровођења: Први, Други, Трећи, Четврти, Пети, Шести и Седми јавни позив	Информација	
Именовање нових чланова ИПАРД ОП – представника нових сектора уведених Трећом изменом ИПАРД II програма	Информација	Измена Решења о оснивању ИПАРД ОП
Акредитација Мере 7 и Мере 9	Информација	Ревизија <i>DG AGRI</i>
Дискусија о резултатима претходних позива	Размена информација и препоруке за превазилажење изазова и ограничавајућих фактора у обради захтева	

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ

Бранислав Недимовић

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде

За Секретаријат ИПАРД II Одбора за праћење

Припремила:

Ивана Словић, ГНПИ

Контролисала:

Верица Лазић, самостални саветник, ГНПИ

Одобрела:

Јасмина Миљковић, Шеф Управљачког тела

